

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Tokat İl Merkezi ve Kırsal Alanlarda Suçun Mekansal ve Zamansal Dağılımı

Doç. Dr. Hüseyin MERTOL, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tokat,
e-posta: huseyin.mertol@gop.edu.tr
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8048-0814>

Yunus ERGÜN, Bağımsız Araştırmacı, e-posta: yunus.ergun_12@hotmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2986-6073>

Öz

Bu çalışma, 2017-2021 yılları arasında Tokat il merkezi ve çevresindeki kırsal alanlarda işlenen suçların mekânsal ve zamansal dağılımını analiz etmeyi amaçlamaktadır. Suç, evrensel bir olgu olarak coğrafi bağlamda mekânsal ve zamansal dinamikleriyle birlikte ele alınmıştır. Çalışmanın alanı, jandarma sorumluluk bölgesindeki kırsal yerleşim bölgelerini kapsamakta olup, bu bölgelerde meydana gelen suçlara ağırlık verilmiştir. Yöntem olarak, ilgili kurumlardan temin edilen veriler Microsoft Excel ve ArcGIS 10.8 programı kullanılarak işlenmiş ve suç desenleri haritalar üzerinde görselleştirilmiştir. CBS araçları, suçların mekânsal analizine imkân tanımış ve bu sayede suç ile mekân arasındaki ilişki daha iyi anlaşılmıştır. Araştırma bulguları, kent merkezlerinde suç oranlarının kırsal alanlara göre daha yüksek olduğunu ve bu durumun şehirleşme ve sanayileşme gibi faktörlerden kaynaklandığını göstermektedir. Kentlerdeki karmaşık sosyo-kültürel dinamikler ve nüfus yoğunluğu suç oranlarını artırırken, kırsal alanlarda suç oranları daha düşük olmakla birlikte göz ardı edilemeyecek seviyededir. Bu mekânsal ve zamansal analiz, suçun coğrafi dağılımını ve farklı coğrafi bağlamlarda sosyal, ekonomik ve çevresel faktörlerin suç üzerindeki etkisini anlamaya katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Suç, Mekânsal Dağılım, Zamansal Dağılım, Tokat, Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS), Kırsal Alan.

Makale Gönderme Tarihi: 06.11.2024

Makale Kabul Tarihi: 05.02.2025

Önerilen Atf:

Mertol, H. ve Ergün, Y. (2025). Tokat İl Merkezi ve Kırsal Alanlarda Suçun Mekansal ve Zamansal Dağılımı, *Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Dergisi*, 8(2): 100-122.

Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences

2025, 8(2): 100-122. DOI:10.26677/TR1010.2025.1506

ISSN: 2667-422X Dergi web sayfası: www.sobibder.org

RESEARCH PAPER

Spatial And Temporal Distribution of Crime in Tokat City Center and Rural Areas

Associate Prof. Dr. Hüseyin MERTOL, Tokat Gaziosmanpaşa University, Faculty of Arts and Sciences, Tokat, e-mail: huseyin.mertol@gop.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8048-0814>

Yunus ERGÜN, Independent Researcher, e-mail: yunus.ergun_12@hotmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2986-6073>

Abstract

This study aims to analyze the spatial and temporal distribution of crime in Tokat city center and surrounding rural areas between 2017 and 2021. Crime, a universal phenomenon, is examined within the context of its relationship with geography, focusing on its spatial and temporal dynamics. The study area includes the rural regions under the jurisdiction of the gendarmerie, with particular emphasis on crimes committed in these areas. Methodologically, data were obtained from the relevant institutions and processed through Microsoft Excel and ArcGIS 10.8 to visualize and analyze crime patterns. The GIS tools allowed for the creation of crime maps, enabling a clearer understanding of the relationship between crime and space. The findings indicate that urbanization and industrialization are major factors contributing to higher crime rates in city centers compared to rural areas. While urban areas experience more complex socio-cultural dynamics and increased crime rates, the rural areas exhibit relatively lower rates of crime, although not negligible. This spatial and temporal analysis of crime contributes to a better understanding of how social, economic, and environmental factors influence crime distribution in different geographic contexts.

Keywords: Crime, Spatial Distribution, Temporal Distribution, Tokat, Geographic Information Systems (GIS), Rural Area.

Received: 06.11.2024

Accepted: 05.02.2025

Suggested Citation:

Mertol, H. and Ergün, Y. (2025). Spatial And Temporal Distribution of Crime in Tokat City Center and Rural Areas, *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 8(2): 100-122.

GİRİŞ

Suç, evrensel ve genel bir olgudur. Her bilim dalı kendine özgü özellikler nedeniyle suçu farklı şekilde tanımlamaktadır. Hatta aynı bilim dalında bile suçun farklı tanımları mevcuttur. Özellikle sosyolojik yaklaşımlar, suçu farklı açılardan ele alır ve bu nedenle ortak bir tanım bulunmamaktadır. Suç, "topluma zarar veren veya tehlikeli kabul edilen eylem, davranış veya tavır" olarak tanımlanabilir (Dönmezer, 1994). Tarih boyunca toplumlara zarar verdiği kabul edilen davranışlara kanun koyucuları tarafından ceza yaptırımları uygulanmıştır (Dönmezer, 1994). Ceza hukukuna göre, suç kanunlar tarafından ceza yaptırımı ile tehdit edilen her türlü hareket olarak tanımlanmaktadır (Demirbaş, 2005). Kriminolojide ise suç; yasal, siyasal, sosyolojik ve psikolojik bakışa göre dört farklı açıdan ele alınır. Paul W. Tapan, suçu "ceza yasasının kasıtlı ihlali" olarak tanımlanmaktadır. Siyasal bakışa göre ise suç, güçlü gruplar tarafından yasa dışı ilan edilen davranışları ifade etmektedir. Sosyolojik bakışa göre, suç toplumsal sistemin korunması için baskılanması gereken davranışları ifade ederken, psikolojik bakışa göre suç, sosyal uyumsuzluğun bir şeklidir (Uzundemir, 2021). Durkheim'e göre, suç toplumsal yaşamın normal, zorunlu ve yararlı bir parçasıdır. Suç, toplumsal normlara uyumsuzluk olarak ortaya çıkmakta ve zamana bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Bazı davranışlar zamanla suç kapsamından çıkarılabilirken, bazıları ise suç olma niteliğini korumaya devam etmektedir. Örneğin, Covid-19 pandemisi sırasında sokağa çıkmak belirli dönemlerde suç olarak kabul edilmiş, ancak pandemi sona erdiğinde bu durum ortadan kalkmıştır. Öte yandan, adam öldürme ve hırsızlık gibi suçlar her zaman suç olarak kalmıştır.

Suçun tanımsal bir faaliyet olduğu ve belirli bir durumda suç olarak kabul edilen bir davranışın başka bir durumda suç olmadığı ifade edilmektedir (Güven, 2018). Türkiye'de bir fiilin suç olarak kabul edilmesi için kanunen belirtilmesi gerekmekte ve bu durum 1961 Anayasası ile kurumsallaşmıştır. Suç olgusu insanlık tarihi kadar eskidir ve insanın kurmuş olduğu toplumsal düzende her zaman var olacaktır. Toplumlar sürekli değişir, ancak toplumdaki değişme hızı ile bireyin değişme hızı aynı değildir. Bu dengesizlik çeşitli sorunların kaynağını oluşturur ve suç da bu sorunlardan biridir (Sargın ve Temurçin, 2011). Suçun işlenmediği bir toplumsal düzen hayaldir; insanların içindeki ihtiraslar ve toplum içindeki sosyal çelişkiler sürdükçe suç da var olacaktır (Dönmezer, 1994). Bu nedenle amaç, suçluyu yakalamaktan ziyade suçu önlemek ve azaltmak olmalıdır. Suç, işlendiği mekân, zaman ve etkilendiği dinamiklerle coğrafi bir olaydır. Coğrafi mekânların özellikleri suçu ve türünü etkilemektedir (Yılmaz, 2006; Aliagaoglu ve Alaeddinoğlu, 2005). Suçun mekânsal kimliği coğrafya ile ilişkisini ortaya koymaktadır (Karakaş, 2005a: 59; Yılmaz ve Ergün, 2006: 230-235). Bu noktada coğrafya bilimi, suçun nerede yer aldığı, nasıl dağılım gösterdiği ve neden belirli alanlarda arttığını veya azaldığını anlamak açısından önemlidir. Her toplum, düzeni sağlamak için çeşitli kurallar oluşturmuştur. Bu kurallar din, gelenek, örf, âdet, ahlak veya hukuk kuralları şeklinde olmaktadır. Kuralların olduğu her yerde bu kurallara karşı çıkanlar ve sapmalar mutlaka olacaktır. İnsan, istek ve arzularını karşılamak için toplumsal kurallarla çatışmak zorunda kalabilir ve bu durum suç olgusunu ortaya çıkarmaktadır. Suç konusu, kriminoloji, psikoloji, psikiyatri, biyoloji, hukuk, tarih, antropoloji, sosyoloji ve coğrafya gibi birçok disiplinin ilgisini çeker ve bu disiplinler suç olgusunu kendi yöntemleriyle incelemektedir (İçli, 2001; Kızmaz, 2003; Evcim, 2011).

Suç konusundaki araştırmalar, suçun nedenleri, işleniş biçimleri, suçlunun demografik ve sosyolojik özellikleri ile cezaların etkinliği üzerine yoğunlaşmaktadır (İçli, 2001). Modernleşme, endüstrileşme, sosyal hareketlilik, kentleşme, aile yapısı, kültürel yapı, din, yerleşim yeri, sınıfsal konum, işsizlik ve yoksulluk gibi birçok değişken suçun oluşumunda rol oynamaktadır (Kızmaz, 2003). Suç kavramı, insan ve mekânın karşılıklı ilişkilerini inceleyen coğrafyayı da ilgilendirmektedir. Suç, belirli bir mekânda meydana gelmekte ve mekânı değiştirebilmektedir.

Örneğin, kentlerde surlarla çevrili alanlar veya sitelerde yüksek duvarlar, güvenlik önlemleri gibi mekâna yansıyan bu görünümün suç olgusunun mekânsal etkilerini göstermektedir. Bu durum, kentlerde suç algısını ve önyargıları da etkilemektedir. Genellikle düşük gelir grubunun yaşadığı gecekondu bölgelerinde hırsızlık ve şiddet suçları yaygınken, üst gelir grubunda beyaz yaka suçları daha sık görülmektedir (Avaner ve Ocaklı, 2024). Teknolojik gelişmelerle birlikte bilişim suçları gibi yeni suç türleri de ortaya çıkmaktadır. Coğrafya bilimi suçu, suçun meydana geldiği yer, sebep-sonuç ilişkisi ve dağılışı açısından incelemektedir. Bu çalışmada, Tokat'ta 2017-2021 yılları arasındaki suçlar yer ve zaman bağlamında analiz edilmiştir. Tokat il merkezine bağlı merkez köylerde, jandarma sorumluluk alanında işlenmiş suçlar sayısal olarak incelenmiştir. Polis kayıtlarında suçlar; şahsa karşı işlenen ve mala karşı işlenen suçlar olarak ikiye ayrılmaktadır (Uzun, 2008). Şahsa karşı işlenen suçlar; öldürme, yaralama, tehdit gibi kişiye yönelik suçları kapsarken, mala karşı işlenen suçlar hırsızlık, gasp gibi eylemleri içermektedir.

Araştırma alanı olarak kırsal alana daha fazla ağırlık verilmiş ve jandarma sorumluluk bölgesindeki suç oranları analiz edilmiştir. Şehirleşme ve endüstrileşme ile birlikte kentlerde suç oranları artmaktadır (Gökulu, 2010). Kentlerin karmaşık yapısı, farklı sosyokültürel grupların varlığı ve değişen aile yapısı, kentlerde suç oranlarının artışına neden olabilmektedir. Türkiye'de 1998 yılında suçların %91'i, 1999 yılında ise %88'i polis sorumluluk bölgesinde meydana gelmiştir (Karasu, 2008). Bu durum, kırsal alanlarda suçun daha az işlendiğini göstermektedir. Araştırmamız, Tokat kırsalındaki suçların zamansal ve mekânsal dağılımını açıklamaya çalışmakta ve beş bölüme ayrılmıştır. Birinci bölümde konu açıklanmış, araştırmanın amacı, önemi ve varsayımları belirtilmiştir. İkinci bölümde ilgili yayınlar incelenmiş ve kuramsal temel oluşturulmuştur. Üçüncü bölümde araştırma yöntemi, veri toplama araç ve teknikleri açıklanmıştır. Dördüncü bölümde Tokat kırsalında 2017-2021 yılları arasındaki suçlar analiz edilmiştir.

YÖNTEM

Veri Kaynakları

Eldeki çalışmanın temel verisini Tokat şehrinin 2017-2021 yılları arasında jandarma sorumluluk bölgesi içinde kalan alanda meydana gelen suçlar oluşturmaktadır. Bu istatistikler suçun çeşitli değişkenler açısından zamansal ve mekânsal dağılımı hakkında bilgi edinmek için başvurulan önemli kaynaklardan biridir. Çalışmada kullanılmış olan suç istatistikleri Tokat İl Jandarma Komutanlığı'ndan alınmıştır. Ele alınan kırsal alanlarda işlenmiş suçlar 2017 yılının ilk gününden başlayarak 2021 yılının son gününü kapsayacak şekilde jandarma sorumluluk bölgesinde meydana gelen ve ilgili kurum tarafından kayda geçen olayları göstermektedir. Çalışma alanında karşımıza çıkan suçlar genel itibarıyla şunlardır: Tehdit, Şüpheli Ölüm, Ses ve Gaz Fişegi Atabilen Silah Kullanımı, Emre Aykırı Davranış, Kasten Yaralama, Trafik Kazası Sonucu Taksirle Yaralama, Kişilere ve Kamuya Ait Mala Zarar Verme, Hakkı Olmayan Yere Tecavüz, Kasten Öldürme, Taksirle Yaralama, Trafik Kazası Sonucu Taksirle Öldürme, Kötü muamele, Çocukların Cinsel İstismarı, Dolandırıcılık, Aile Hukukundan Kaynaklanan Yükümlülüğün İhlali.

Veri Toplama Süreci

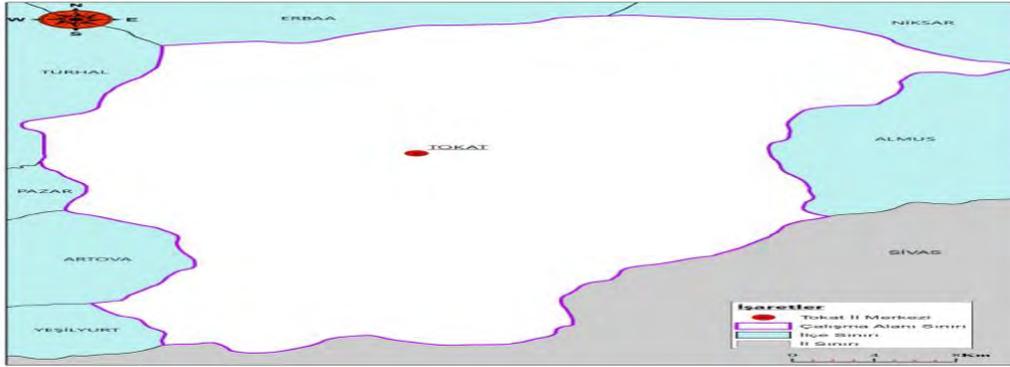
Verilerin temin edilmesi aşamasında ilk olarak, verilerin araştırmacıya verilebilmesi için ilgili kurumlara Enstitü tarafından izin dilekçesi yazdırılmış, elde edilen veriler araştırma amacına uygun olarak yeniden düzenlenmiştir. Jandarma teşkilatı suçları kayda geçirirken sınıflama yapmamakta olayın işlenme tarihine göre bu verileri düzenlemektedir. Ham verilerin kullanılabilir hale getirilmesi için ilk olarak suçlar gruplara ayrılarak tarih sırasına göre Excel formatında tablo olarak düzenlenmiştir.

Verilerin Analizi

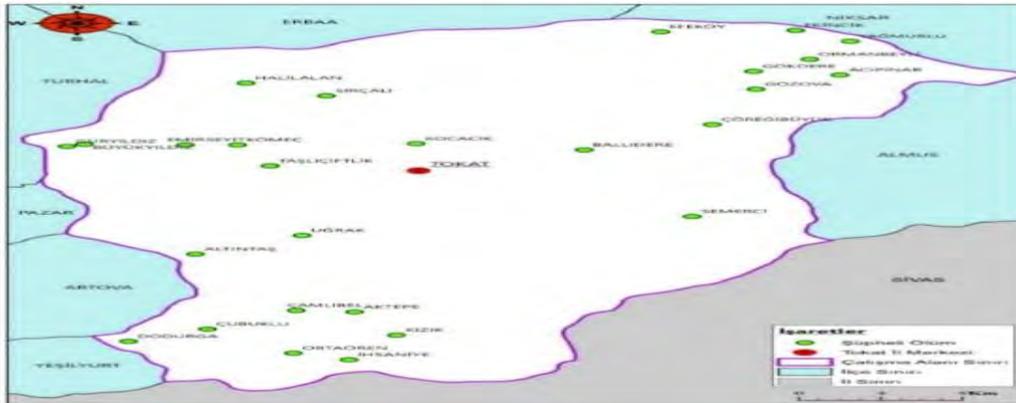
İlk olarak, araştırma sürecinde elde edilen veriler düzenlenmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda araştırmanın bulguları saptanmış ve bu bulgular arasındaki sebep-sonuç ilişkileri açıklanmış ve yorumlanmıştır. Çalışma kapsamında öncelikle Tokat İl Jandarma Komutanlığı'ndan 2017-2021 yılları arasındaki sürece ait suç miktarları alınmıştır. Alınan bu veriler Microsoft Excel'de tablo haline getirildikten sonra ArcGIS 10.8 Programı kullanılarak her suç türüne göre ayrı ayrı haritalar oluşturulmuştur. Elde edilen tabloların yorumlanması ile sonuca ulaşılmaya çalışılmıştır. CBS birçok türdeki bilgiyi belli bir mekânsal çatıda birleştirmeyi kolaylaştırmakta ve daha iyi mekânsal analizlere imkân sağlamaktadır. ArcGIS 10.8 programı ile mekânsal istatistik teknikleriyle desteklendiğinde suç örüntüsünün analizindeki etkinliği daha da artmaktadır (Uzun, 2008).

BULGULAR

Farklı coğrafi görünümünün belirgin olarak ortaya çıktığı şehirlerde, bu görümlere bağlı farklı arazi kullanım kalıpları oluşmaktadır. Bu da beşeri ve günlük faaliyetleri etkilemektedir (Aliagaoglu, 2007: 45). Şehirler, Beşeri Coğrafyanın alt dalı olan Yerleşme Coğrafyasının inceleme alanına girmekte ve şehirlerde çevre kirliliği, gecekondulaşma, trafik, işsizlik, göç gibi sorunlar incelenmektedir.

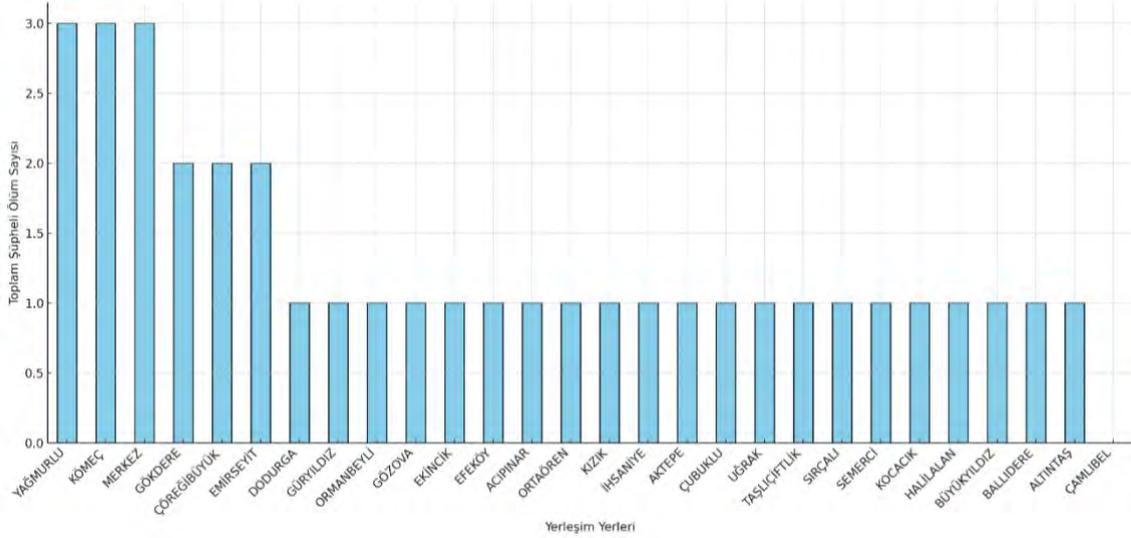

Şekil 1. Araştırma Sahası Lokasyon Haritası

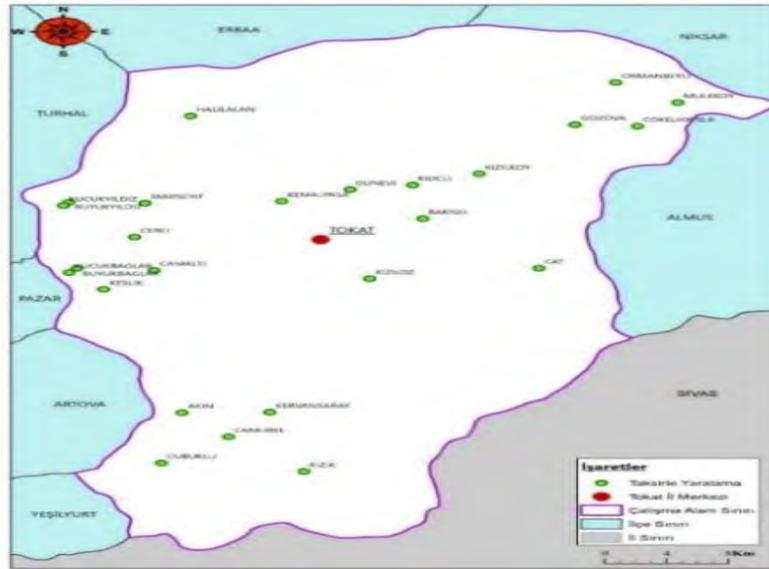
Şekil 2. Şüpheli Ölüm Haritası

Tokat, Karadeniz Bölgesi'nde Samsun, Ordu, Sivas, Yozgat ve Amasya ile çevrili olup, tarihsel olarak ticaret yolları üzerinde merkezi bir konuma sahiptir (Şekil 1). Gelişimini bu konumuna borçlu olan şehir, 19. yüzyıla kadar önemli bir ticaret merkeziydi (Akyüz ve Ceylan, 2020). Tokat, vadi boyunca 7 km güney-kuzey, 1-2 km doğu-batı doğrultusunda yayılmıştır ve Yeşilirmak Vadisi boyunca gelişimini sürdürmüştür.

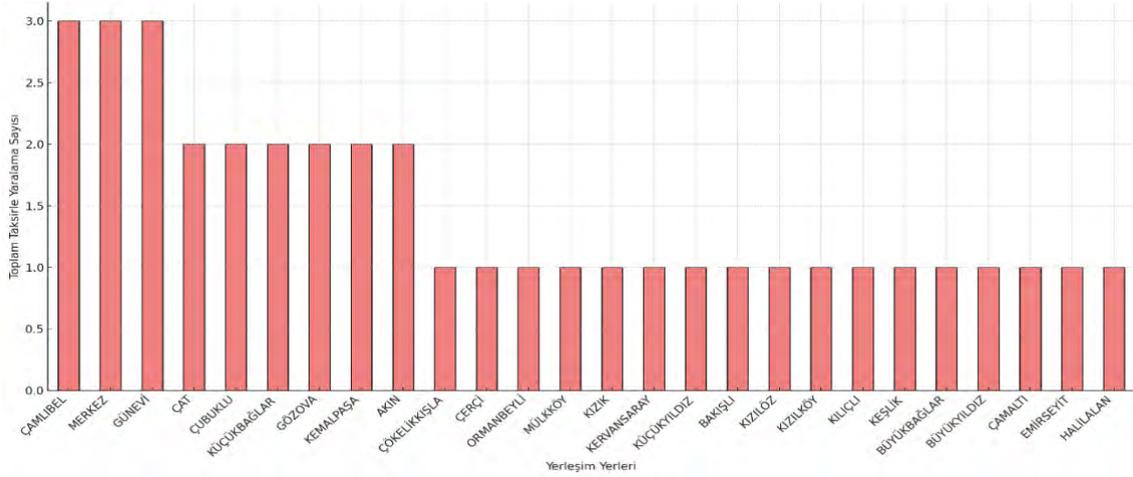

Tablo 1. Şüpheli Ölümlerin Yerleşim Yerine Göre Dağılımı (2017-2021)

Şekil 2, 'Şüpheli Ölüm Haritası' başlıklı olup, 2017-2021 yılları arasında Tokat'taki şüpheli ölümlerin dağılımını mekânsal olarak göstermektedir. Mekânsal analiz, şüpheli ölüm vakalarının belirli bölgelerde yoğunlaştığını ve bu yoğunluğun çeşitli sosyo-ekonomik ve demografik faktörlerle ilişkili olabileceğini göstermektedir. Bu paternler, belirli bölgelerde şüpheli ölümlerin daha fazla meydana geldiğini ve bunun nüfus yoğunluğu, sosyo-ekonomik durum veya sağlık ve acil hizmetlere erişim yetersizliği gibi faktörlerle bağlantılı olabileceğini düşündürmektedir. Şüpheli ölümlerin coğrafi kümelenmesi, suç dağılımını anlamada mekânsal bağlamın önemini vurgulamaktadır. Bu yoğunlaşma, yoksulluk, sosyal hizmetlerin eksikliği veya yüksek düzeyde sosyal stres gibi altta yatan sorunlara işaret edebilir.

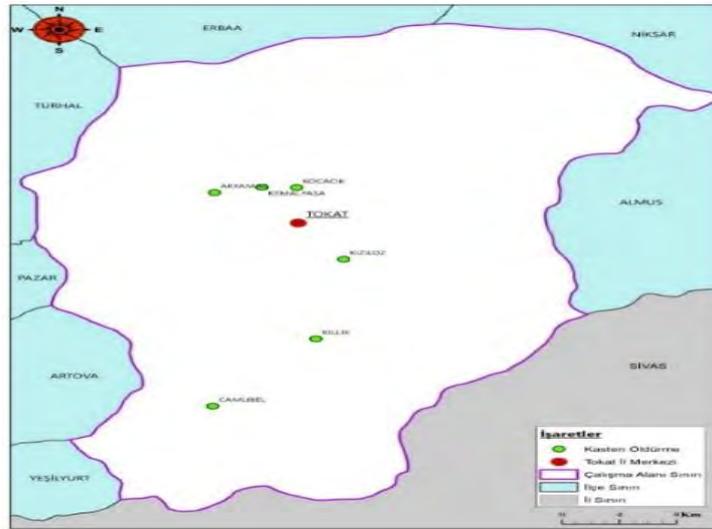

Şekil 3. Taksirle Yaralama Haritası

Tablo 2. Taksirle Yaralamaların Yerleşim Yerlerine Göre Dağılımı (2017-2021).

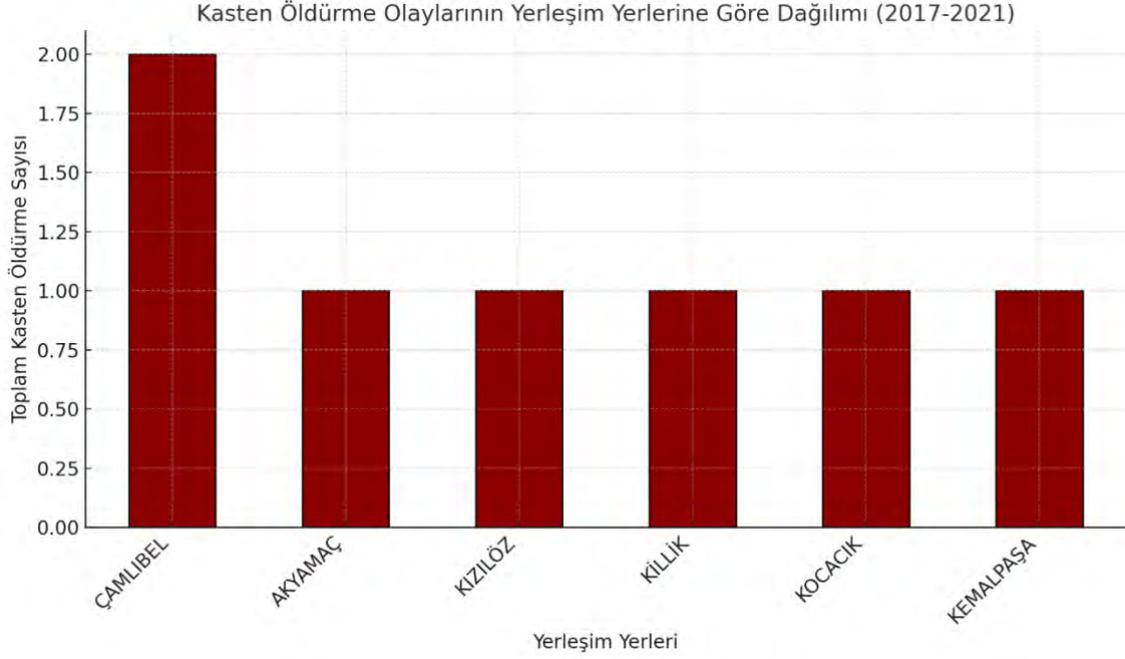
Şekil 3, 'Taksirle Yaralama Haritası' başlıklı olup, 2017-2021 yılları arasında Tokat'ta meydana gelen taksirle yaralama vakalarının mekânsal dağılımını göstermektedir. Harita, taksirle yaralama vakalarının yoğunlaştığı bölgeleri ve bu yoğunluğun olası nedenlerini ortaya koymaktadır. Bu tür yaralama olaylarının yoğun görüldüğü bölgelerde, trafik kazaları, iş kazaları veya diğer ihmalkâr davranışların daha yaygın olabileceği gözlemlenmektedir. Mekânsal dağılım, bu tür olayların özellikle belirli trafik yoğunluğu yüksek bölgelerde veya sanayi ve iş sahalarına yakın yerlerde daha fazla olduğunu göstermektedir. Bu durum, trafik güvenliği ve iş güvenliği önlemlerinin eksikliği gibi faktörlerin etkili olabileceğini düşündürmektedir.

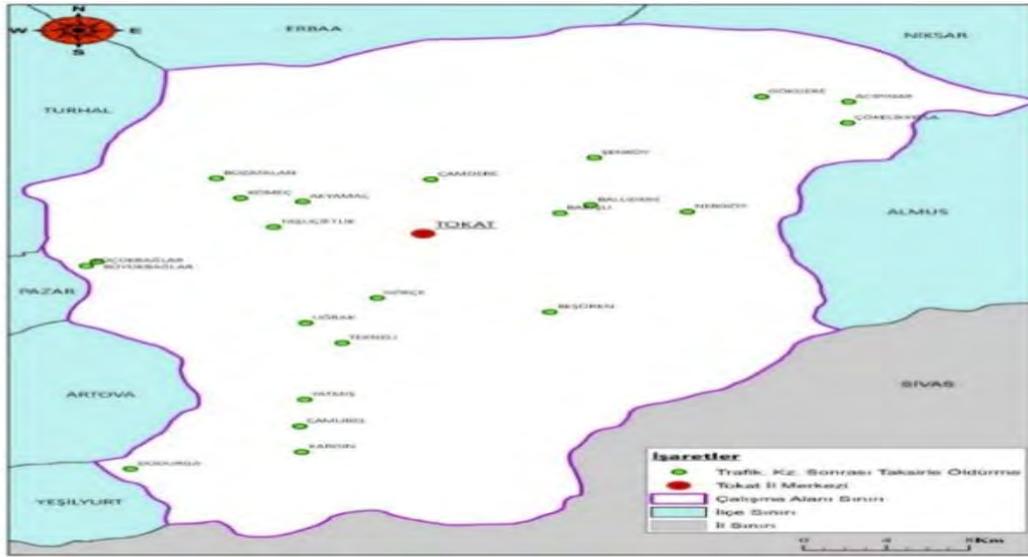
Şekil 4. Kasten Öldürme Haritası

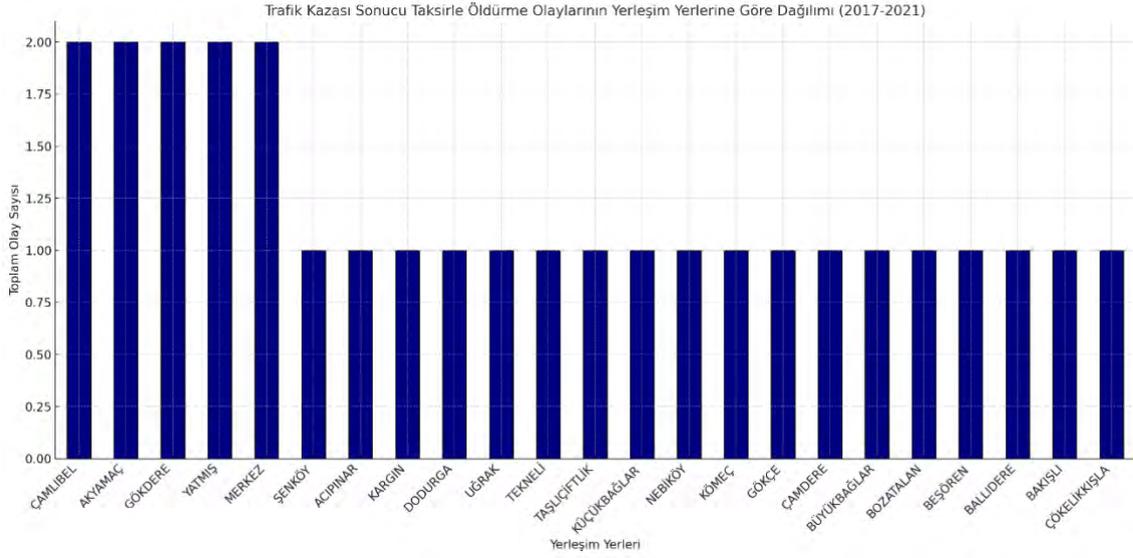
Şekil 4, 'Kasten Öldürme Haritası' başlıklı olup, 2017-2021 yılları arasında Tokat'ta meydana gelen kasten öldürme vakalarının mekânsal dağılımını göstermektedir. Harita, bu tür suçların yoğunlaştığı bölgeleri ve bu yoğunluğun altında yatan olası sosyo-ekonomik ve demografik faktörleri analiz etmektedir. Kasten öldürme vakalarının belirli bölgelerde yoğunlaştığı görülmekte ve bu bölgelerdeki sosyal ve ekonomik problemler, suça zemin hazırlayan önemli etkenler olarak değerlendirilmektedir. Kasten öldürme vakalarının daha fazla görüldüğü bölgeler genellikle düşük sosyo-ekonomik düzey, işsizlik, yoksulluk ve sosyal baskıların yoğun

olduğu alanlar olarak dikkat çekmektedir. Bu durum, suçun sadece bireysel değil, aynı zamanda toplumsal bir problem olduğunu ve bu vakaların meydana gelmesinde çeşitli sosyal dinamiklerin etkili olduğunu göstermektedir.

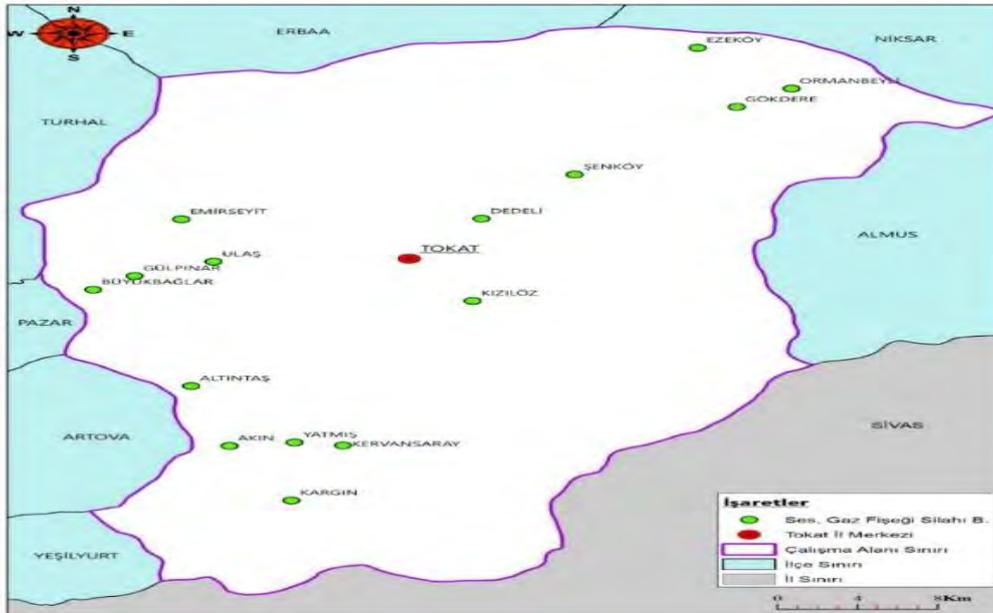
Tablo 3. Kasten Öldürme Olaylarının Yerleşim Yerlerine Göre Dağılımı (2017-2021)

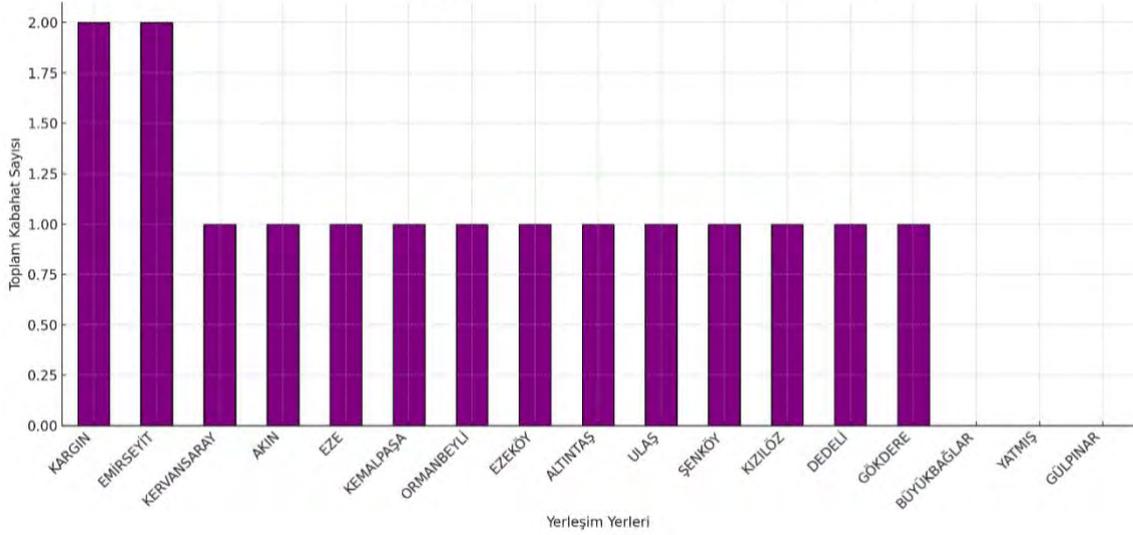

Tablo 4. Trafik Kazası Sonucu Taksirle Öldürme Olaylarının Yerleşim Yerlerine Göre Dağılımı (2017-2021)

Şekil 5, 'Trafik Kazası Sonrası Taksirle Öldürme Haritası' başlıklı olup, 2017-2021 yılları arasında Tokat'ta meydana gelen trafik kazası sonrası taksirle öldürme vakalarının mekânsal dağılımını göstermektedir. Harita, trafik kazalarından kaynaklanan ölüm vakalarının hangi bölgelerde yoğunlaştığını ve bu yoğunluğun olası nedenlerini ortaya koymaktadır. Mekânsal dağılım incelendiğinde, bu tür vakaların özellikle ana yollar, kavşaklar ve trafik yoğunluğu yüksek bölgelerde daha fazla görüldüğü tespit edilmiştir. Bu durum, trafik güvenliği önlemlerinin yetersizliği, yollarda fiziki eksiklikler, sürücü hataları ve trafik kurallarına uyumsuzluk gibi faktörlerin bu bölgelerde kazaların ve ölümlerle sonuçlanan olayların artmasına neden olduğunu göstermektedir. Ayrıca, bu tür vakaların yoğunlaştığı bölgelerde yaya geçitlerinin eksikliği veya yol işaretlerinin yetersizliği gibi altyapı sorunları da önemli bir etken olabilir.

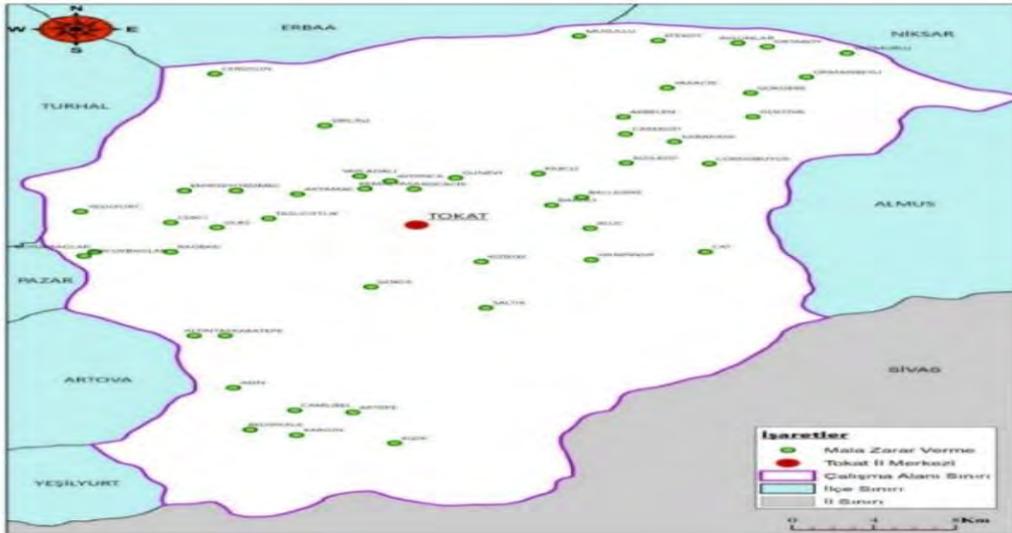

Şekil 6. Ses ve Gaz Fişegi Atabilen Silahlar Hakkında Kanundaki Kabahatler Haritası

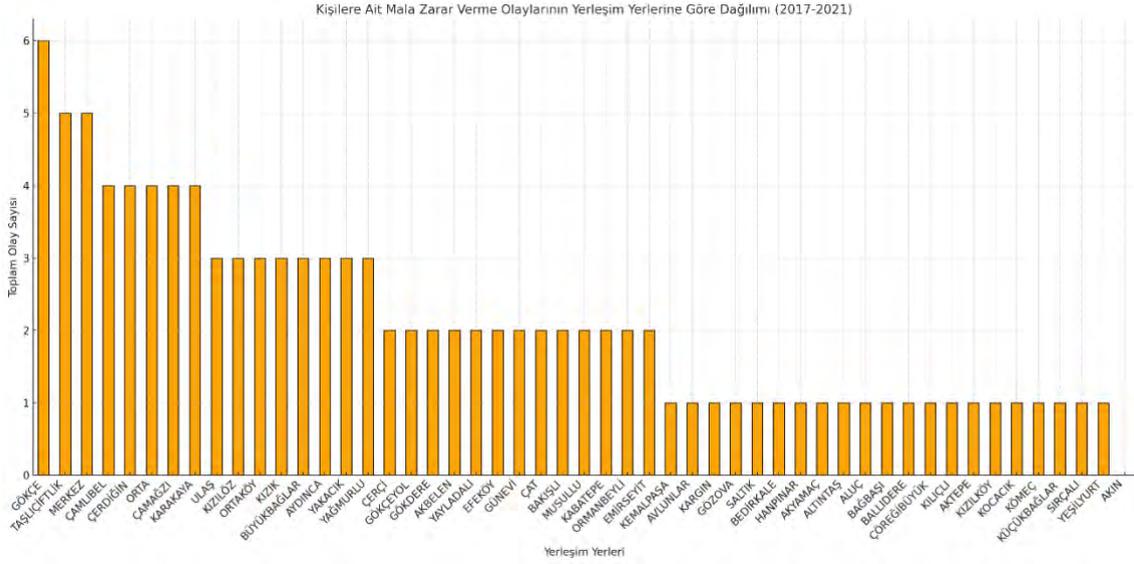

Tablo 5. Ses ve Gaz Fişegi Atabilen Silahlar Hakkında Kabahatlere İlişkin Yerleşim Yerine Göre Dağılımı (2017-2021)

Şekil 6, 'Ses ve Gaz Fişegi Atabilen Silahlar Hakkında Kanundaki Kabahatler Haritası' başlıklı olup, 2017-2021 yılları arasında Tokat'ta ses ve gaz fişegi atabilen silahların kullanımıyla ilgili kabahatlerin mekânsal dağılımını göstermektedir. Bu harita, ses ve gaz fişegi silahlarıyla ilgili olayların yoğunlaştığı bölgeleri ve bu olayların olası nedenlerini analiz etmektedir. Mekânsal analiz sonucunda, bu tür kabahatlerin özellikle kent merkezinde ve nüfusun yoğun olduğu bölgelerde daha fazla görüldüğü tespit edilmiştir. Bu durum, şehir merkezlerinde yoğun insan faaliyetleri, sosyal gerilimler ve bu tür silahların kolay erişilebilirliği ile ilişkilendirilebilir. Ayrıca, bu tür kabahatlerin artış göstermesi, bireylerin güvenlik kaygıları ve kendi kendini koruma eğilimlerinin artmasından kaynaklanıyor olabilir.

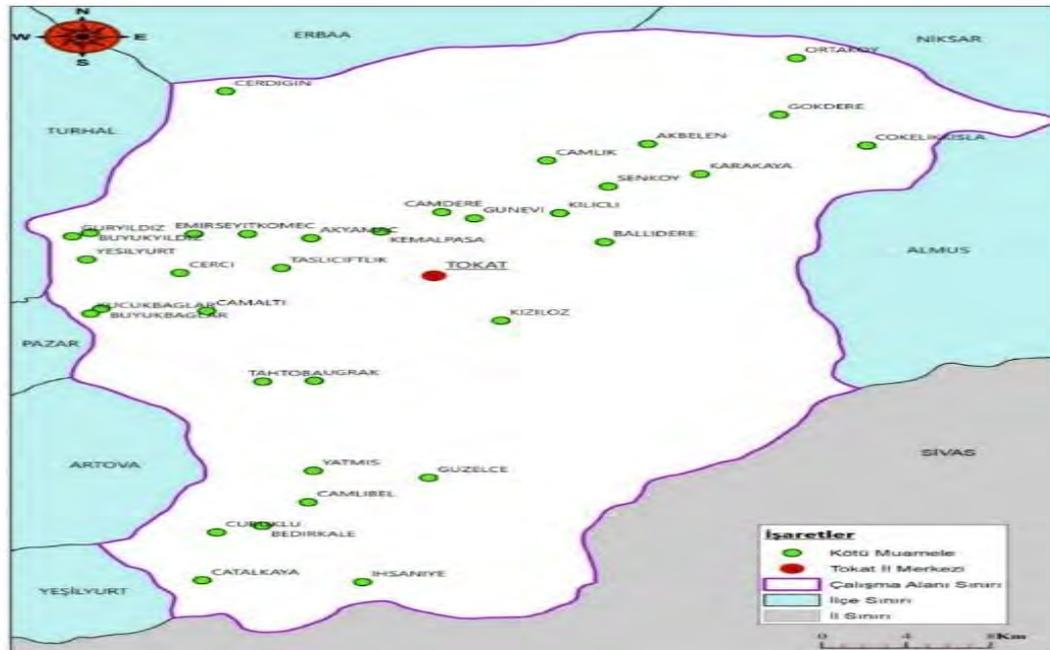

Şekil 7. Mala Zarar Verme Haritası

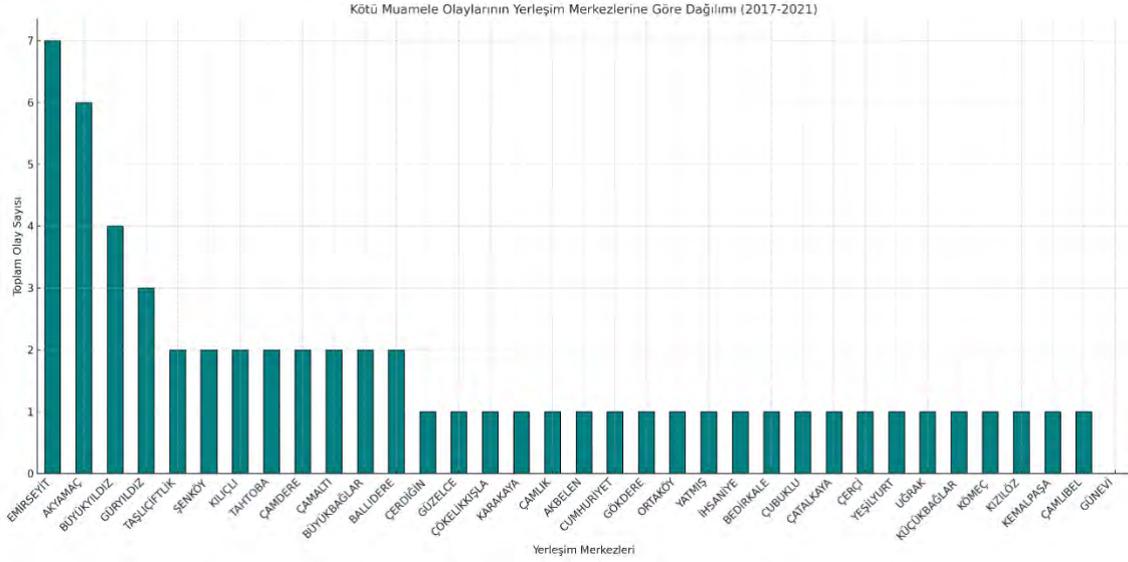

Tablo 6. Kişilere Ait Mala Zarar Verme Olaylarının Yerleşim Yerlerine Göre Dağılımı (2017-2021)

Şekil 7, 'Mala Zarar Verme Haritası' başlıklı olup, 2017-2021 yılları arasında Tokat'ta mala zarar verme suçlarının mekânsal dağılımını göstermektedir. Harita, mala zarar verme olaylarının hangi bölgelerde yoğunlaştığını ve bu yoğunluğun altında yatan olası sebepleri analiz etmektedir. Mekânsal analiz sonuçlarına göre, mala zarar verme suçlarının özellikle kent merkezinde ve ticari faaliyetlerin yoğun olduğu bölgelerde daha sık meydana geldiği görülmektedir. Bu durum, bu tür bölgelerde sosyal etkileşimlerin yoğunluğu, mülkiyet çatışmaları ve ekonomik nedenlerle zarar verme eğilimlerinin artmasından kaynaklanıyor olabilir. Kent merkezinde yoğun ticari faaliyetlerin bulunması, mülke zarar verme olaylarının özellikle bu bölgelerde daha fazla yaşanmasına zemin hazırlamaktadır.

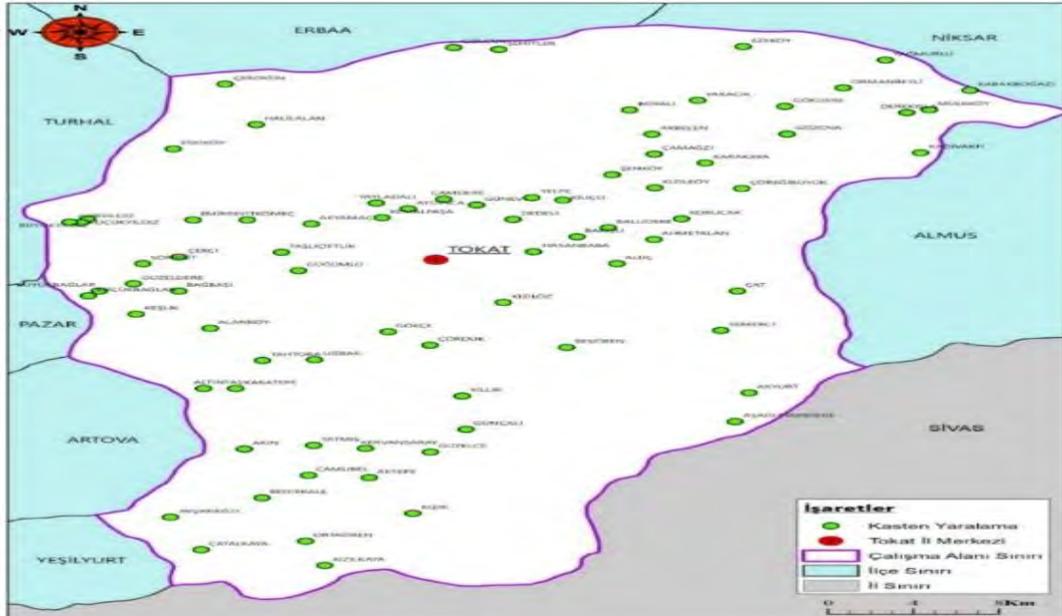

Şekil 8. Kötü Muamele Haritası

Tablo 7. Kötü Muamele Olaylarının Yerleşim Yerlerine Göre Dağılımı (2017-2021)

Şekil 8, 'Kötü Muamele Haritası' başlıklı olup, 2017-2021 yılları arasında Tokat'ta kötü muamele vakalarının mekânsal dağılımını göstermektedir. Bu harita, kötü muamele olaylarının yoğunlaştığı bölgeleri ve bu yoğunluğun olası sebeplerini analiz etmektedir. Harita, kötü muamele vakalarının özellikle nüfus yoğunluğu yüksek ve ekonomik açıdan dezavantajlı bölgelerde daha fazla görüldüğünü ortaya koymaktadır. Bu durum, sosyo-ekonomik eşitsizliklerin, toplumsal gerilimlerin ve yetersiz sosyal destek sistemlerinin bu tür olayların artmasına yol açabileceğini göstermektedir. Ekonomik zorluklar, işsizlik ve sosyal dışlanma gibi faktörler, bireylerin stres seviyelerini artırarak kötü muameleye eğilimi yükseltebilir.

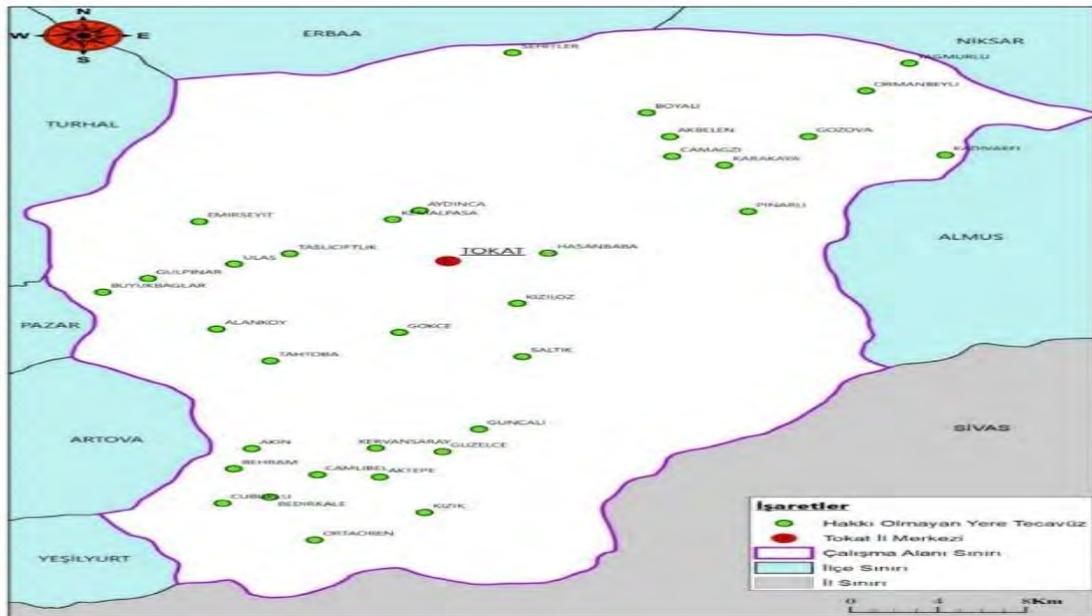

Şekil 9. Kasten Yaralama Haritası

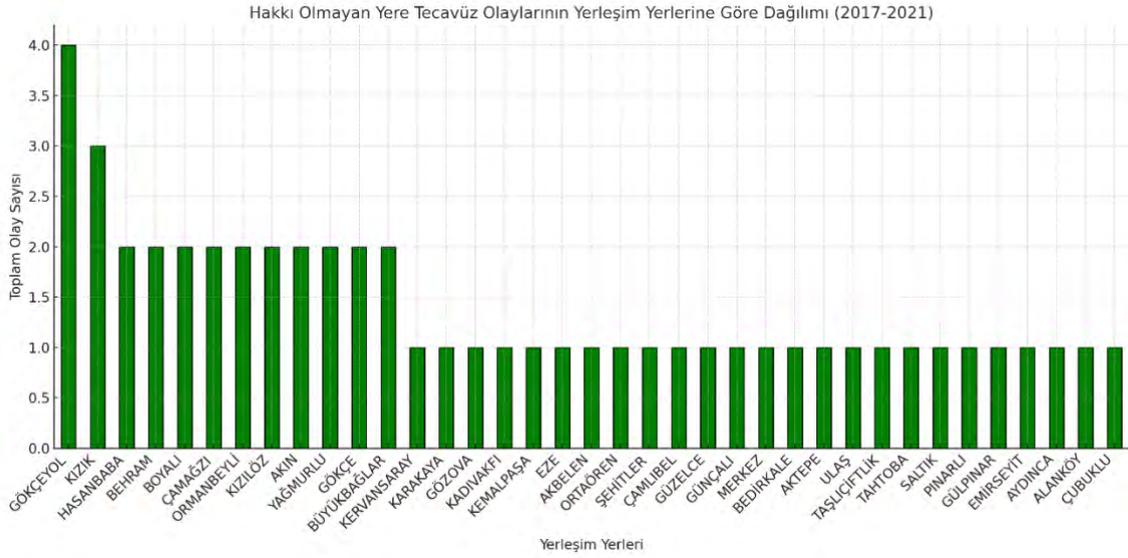

Tablo 9. Kamuya Ait Mala Zarar Verme Olaylarının Yerleşim Yerlerine Göre Dağılımı (2017-2021).

Şekil 10, 'Kamu Malına Zarar Verme Haritası' başlıklı olup, 2017-2021 yılları arasında Tokat'ta kamu malına zarar verme vakalarının mekânsal dağılımını göstermektedir. Bu harita, kamuya ait mülklere yönelik zarar verme olaylarının yoğunlaştığı bölgeleri ve bu olayların olası nedenlerini analiz etmektedir. Mekânsal analiz sonuçlarına göre, kamu malına zarar verme olaylarının özellikle kent merkezinde ve kamu binalarının, parkların veya diğer kamuya açık alanların yoğun olduğu bölgelerde daha fazla meydana geldiği tespit edilmiştir. Bu durum, kamuya ait mülklerin sıkça kullanılması ve toplumsal gerilimlerin bu alanlarda daha fazla kendini göstermesi gibi faktörlerle ilişkilendirilebilir. Kamu alanlarında meydana gelen vandalizm olayları, genellikle bireylerin sosyal hoşnutsuzlukları veya çeşitli grup çatışmalarının sonucu olarak ortaya çıkabilmektedir.

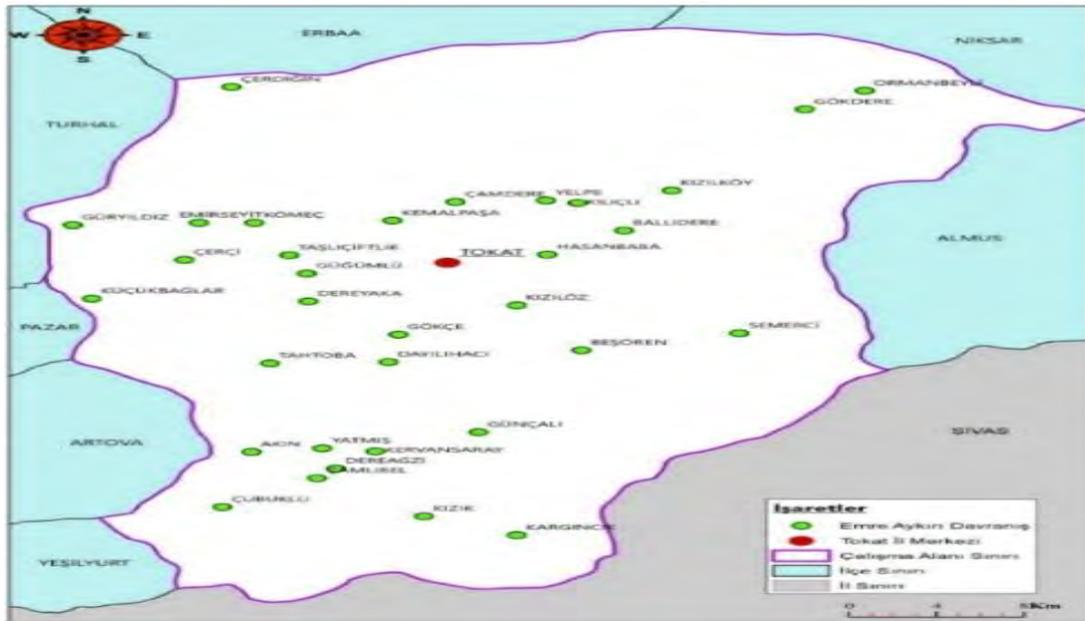

Şekil 11. Hakkı Olmayan Yere Tecavüz Haritası

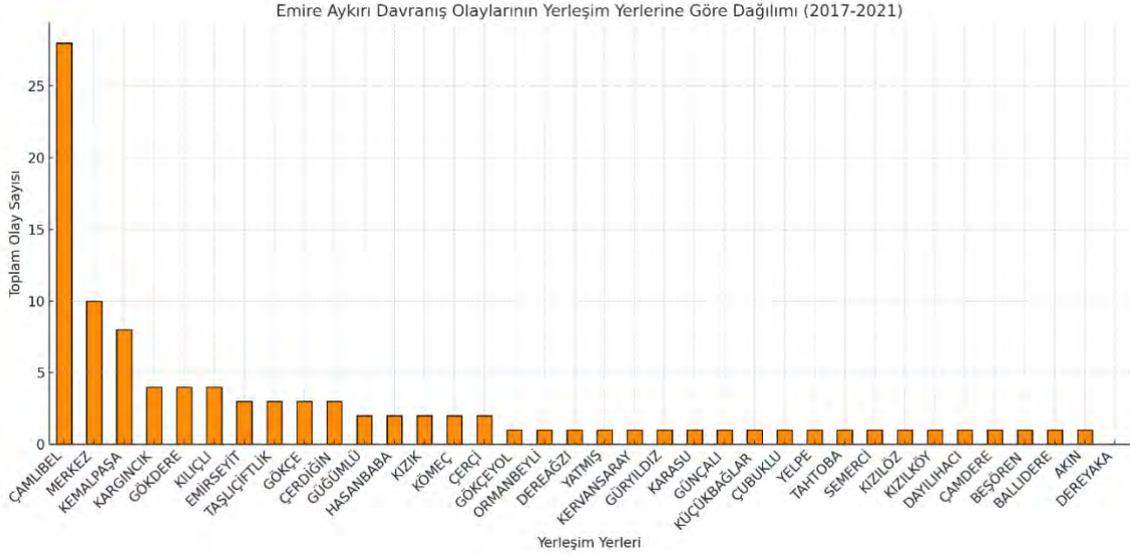

Tablo 10. Hakkı Olmayan Yere Tecavüz Olaylarının Yerleşim Yerlerine Göre Dağılımı (2017-2021).

Şekil 11, 'Hakkı Olmayan Yere Tecavüz Haritası' başlıklı olup, 2017-2021 yılları arasında Tokat'ta hakkı olmayan yere tecavüz vakalarının mekânsal dağılımını göstermektedir. Bu harita, özellikle mülkiyet ihlalleriyle ilgili olayların yoğunlaştığı bölgeleri ve bu yoğunluğun altında yatan olası sebepleri analiz etmektedir. Mekânsal analiz sonuçlarına göre, hakkı olmayan yere tecavüz vakalarının daha çok kırsal alanlarda ve tarım arazilerinin yoğun olduğu bölgelerde meydana geldiği tespit edilmiştir. Bu durum, kırsal kesimde mülkiyet sınırlarının net olmaması, arazi kullanım anlaşmazlıkları ve tarım arazilerinin değerlendirilmesiyle ilgili çekişmeler gibi faktörlerin bu olayların artmasına neden olduğunu göstermektedir. Tarım arazileri üzerinde sınır ihtilafları ve bu araziler üzerindeki hak iddiaları, bu tür vakaların yoğunlaşmasının başlıca sebepleri arasında yer alabilir.

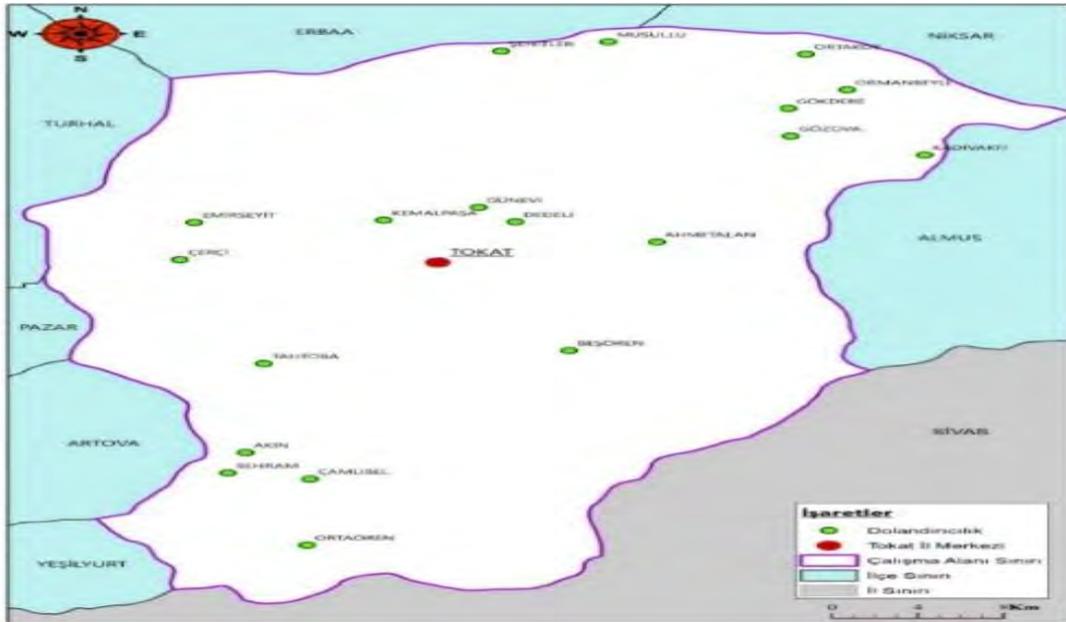

Şekil 12. Emre Aylık Davranış Haritası

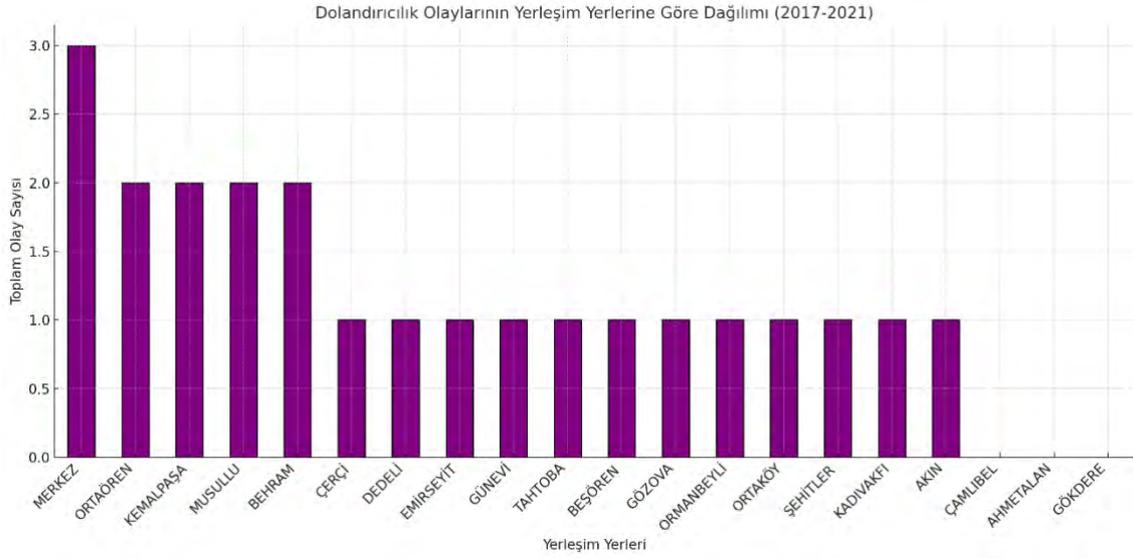

Tablo 11. Emire Aykırı Davranış Olaylarının Yerleşim Yerlerine Göre Dağılımı (2017-2021).

Şekil 12, 'Emire Aykırı Davranış Haritası' başlıklı olup, 2017-2021 yılları arasında Tokat'ta emirlere aykırı davranış vakalarının mekânsal dağılımını göstermektedir. Bu harita, kamu düzenine aykırı eylemlerin yoğunlaştığı bölgeleri ve bu yoğunluğun olası sebeplerini analiz etmektedir. Mekânsal analiz sonuçlarına göre, emirlere aykırı davranışların daha çok kent merkezlerinde ve nüfusun yoğun olduğu bölgelerde yoğunlaştığı belirlenmiştir. Bu durum, kentlerdeki sosyal gerilimlerin, bireylerin otoriteye karşı tepkilerinin ve nüfus yoğunluğunun artmasıyla birlikte kamu düzenine aykırı eylemlerin daha sık yaşanmasına zemin hazırladığını göstermektedir. Özellikle toplumsal kurallara ve yasal düzenlemelere karşı direniş, bu tür vakaların yoğunlaşmasına yol açan temel faktörlerden biridir.

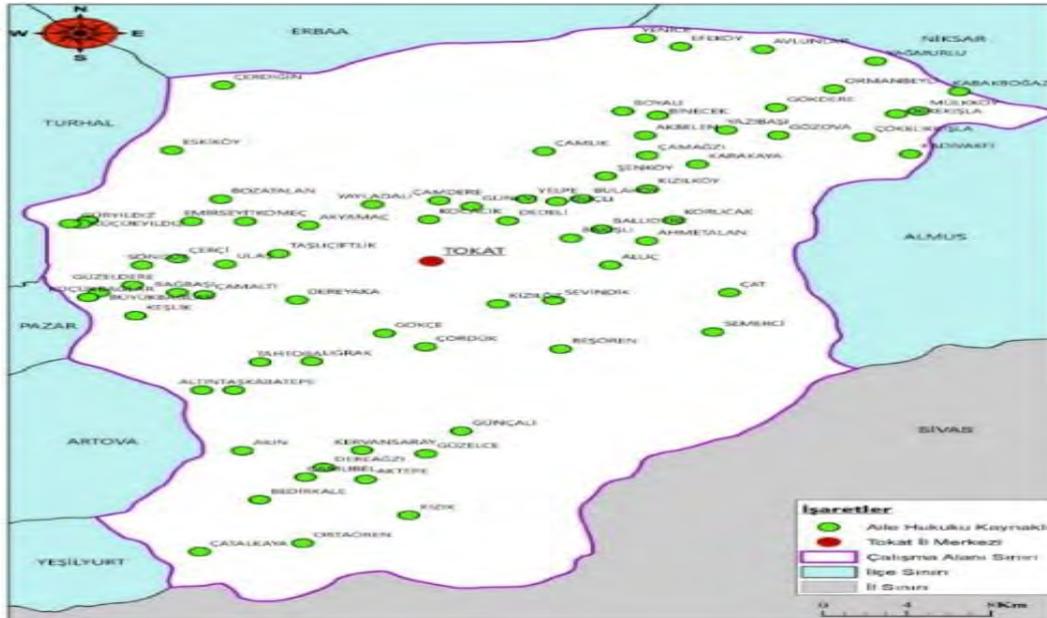

Şekil 13. Dolandırıcılık Haritası

Tablo 12. Dolandırıcılık Olaylarının Yerleşim Yerlerine Göre Dağılımı (2017-2021).

Şekil 13, 'İzinsiz Kazı Yapma Haritası' başlıklı olup, 2017-2021 yılları arasında Tokat'ta izinsiz kazı yapma vakalarının mekânsal dağılımını göstermektedir. Bu harita, izinsiz kazı faaliyetlerinin yoğunlaştığı bölgeleri ve bu yoğunluğun altında yatan olası nedenleri analiz etmektedir. Mekânsal analiz sonuçlarına göre, izinsiz kazı vakalarının özellikle tarihi ve arkeolojik değeri yüksek olan bölgelerde yoğunlaştığı belirlenmiştir. Bu durum, bu alanlarda kaçak kazı faaliyetlerinin kültürel mirasa zarar verme potansiyelini ve bu tür suçların ekonomik getirilerle motive edildiğini göstermektedir. Tarihi eserlerin bulunma olasılığı yüksek olan bölgelerde, define avcılarının yasadışı kazı yapma eğiliminin daha fazla olduğu görülmektedir.

Şekil 14. Aile Hukukundan Kaynaklanan Yükümlülüğün İhlali Haritası

ortaya koymaktadır. Kırsal alanlarda ise, mülkiyetle ilgili ihtilaflar ve ekonomik zorluklar, suç oranlarını belirleyen temel faktörlerdir. Bu durum, suçun yalnızca bireysel bir davranış olmadığını, aynı zamanda sosyal ve ekonomik bağlamdan etkilendiğini göstermektedir. CBS kullanılarak elde edilen bulgular, suçların mekânsal dağılımını daha iyi anlamamıza ve suçun yoğunlaştığı bölgelerde hedefe yönelik müdahaleler geliştirmemize olanak tanımaktadır. Bu bağlamda, suçun mekânsal analizi, toplum güvenliğini artırmaya yönelik stratejilerin geliştirilmesinde önemli bir araçtır.

Kent merkezlerinde, özellikle suçun yoğunlaştığı bölgelerde güvenlik önlemlerinin artırılması gerekmektedir. Güvenlik kameralarının yaygınlaştırılması, polis devriyelerinin artırılması ve toplumsal bilinçlendirme kampanyaları gibi önlemler, suç oranlarını azaltmaya katkı sağlayabilir. Kırsal bölgelerde mülkiyet sınırlarının belirginleştirilmesi ve mülkiyet ihtilaflarının çözülmesi, bu alanlardaki suç oranlarını azaltmada etkili olabilir. Bu bağlamda, yerel yönetimler ve ilgili kurumlar, kırsal alanlardaki mülkiyet sorunlarına yönelik hukuki düzenlemeler yapmalıdır. Sosyo-ekonomik olarak dezavantajlı bölgelerde, sosyal destek ve eğitim programlarının artırılması, suçun önlenmesinde önemli bir rol oynayabilir. Özellikle genç nüfusa yönelik rehabilitasyon ve eğitim programlarının geliştirilmesi, suç eğilimlerini azaltmada etkili olabilir. Suçların mekânsal analizinde CBS araçlarının kullanımı yaygınlaştırılmalı ve bu tür analizler, suçun yoğunlaştığı bölgelerde etkili müdahalelerin geliştirilmesinde kullanılmalıdır. Bu sayede, suçun önlenmesine yönelik stratejilerin daha etkili bir şekilde uygulanması sağlanabilir. Genel olarak, bu araştırma, suçun mekânsal ve zamansal analizinin, toplum güvenliğini artırmaya yönelik stratejilerin geliştirilmesinde ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Suçun önlenmesi ve azaltılmasına yönelik çalışmaların, sosyal ve ekonomik koşulları iyileştirmeye yönelik politikalarla desteklenmesi gerekmektedir.

Bu araştırma, suçun mekânsal ve zamansal analizinin toplum güvenliğini artırmaya yönelik stratejilerin geliştirilmesinde ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Suçun önlenmesi ve azaltılmasına yönelik çalışmaların, sosyal ve ekonomik koşulları iyileştirmeye yönelik politikalarla desteklenmesi gerekmektedir. Gelecek çalışmalar için Tokat il merkezi ve çevresindeki kırsal alanlarda suçun nedenleri ve sonuçlarına yönelik daha detaylı karşılaştırmalı araştırmalar yapılması önerilmektedir. Özellikle kırsal ve kentsel alanlardaki sosyo-ekonomik, kültürel ve demografik faktörlerin suç üzerindeki etkilerinin derinlemesine analiz edilmesi önemli olacaktır. Ayrıca, suçun mekânsal ve zamansal dağılımını daha geniş bir zaman diliminde inceleyen çalışmalar, uzun vadeli eğilimlerin ve dinamiklerin daha iyi anlaşılmasını sağlayabilir. Coğrafi Bilgi Sistemleri'nin (CBS) yanında yapay zeka tabanlı analizlerin de kullanılması, suçun öngörülebilirliğini artırabilir ve etkili müdahaleler için daha güçlü bir temel oluşturabilir. Son olarak, suçun önlenmesine yönelik uygulamaların etkisini değerlendiren ve bu uygulamalara ilişkin saha çalışmalarına dayalı ampirik araştırmaların yapılması, politikaların etkinliğini artırmada faydalı olacaktır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Destek Bilgisi: Herhangi bir kurum ve/veya kuruluştan destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur

Etik Onayı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara riayet edildiğini yazar(lar) beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazar(lar)ına aittir.

Etik Kurul Onayı: Çalışma kamuya açık ikincil verilerin kullanılmasıyla oluşturulmuştur.

Araştırmacıların Katkı Oranı: Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

KAYNAKÇA

Akyüz, H., ve Ceylan, M. A. (2020). Osmanlı Döneminde Tokat Şehrinin Fonksiyon Özellikleri. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 11(2): 110-130.*

Aliağaoğlu, A., ve Alaeddinoğlu, F. (2005). Erzurum Şehrinde Mala Karşı İşlenen Suçlar: Coğrafi Bir Yaklaşım. *Polis Bilimleri Dergisi, 7(1):17-42.*

Avaner, T., ve Ocaklı, L. (2024). Kent Güvenliği ve Düzensiz Göç Üzerine Bir Değerlendirme: İzmir'de Zenofobi ve Suç Korkusu. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 13(4): 1504-1529.*

Demirbaş, T. (2005). *Kriminoloji*. Ankara: Seçkin Yayınları.

Dönmezer, S. (1994). *Kriminoloji* (8. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları.

Evcim, H. (2011). *Sosyolojik Açından Afyonkarahisar İlinde Suç ve Suçluluk: Yaralama ve Cinayet Suçları*, Yüksek Lisans Tezi, Kocatepe Üniversitesi, İzmit.

Gökulu, G. (2010). Kent Güvenliği, Kentleşme ve Suç İlişkisi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 24(1): 209-226.*

Güven, O. Ö. (2018). Suçun Sosyolojisi ve Haber Söyleminde Temsili. *Gaziantep University Journal of Social Sciences, 17(1): 176-195.*

İçli, G. T. (1993). *Türkiye'de suçlular (Sosyal kültürel ve ekonomik özellikleri)*. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi Yayını.

İçli, T. G. (2001). *Kriminoloji*. Ankara: Bizim Büro Basımevi.

Karakaş, E. (2005). Uygulamalı Coğrafyada Suç Harita Tipleri I: Veri Kaynakları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 15(1), 57-69.*

Karasu, M. A. (2008). Türkiye'de Kentleşme Dinamiklerinin Suça Etkisi. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 57(4), 255-281.*

Kızmaz, Z. (2003). Ekonomik Yapı ve Suç: Bazı Araştırma Bulgularına Üzerine Genel Bir Değerlendirme. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 13(2), 279-304.*

Sargın, S., ve Temurçin, K. (2011). *Türkiye'nin Suç Haritası*. Polis Akademisi Yayınları. Ankara.

Uzun, A. (2008). *Tokat Şehrinde Mala Karşı İşlenen Suçlar (2006): Coğrafi Bir Yaklaşım*, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.

Uzundemir, E. (2021). *Bir Dışlama Pratiği Olarak Homofobi ve 2000 Sonrası Türk Oyun Yazarlığına Yansımaları*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Yılmaz, A., ve Ergün Günay, S. (2006). Türkiye'de Şehir Asayiş Suçları Dağılım ve Başlıca Özellikleri. *Milli Eğitim, 35(170): 230-249.*

Yılmaz, G. (2006). Suç ve Mekân: Suçun Temsili Üzerine Düşünceler. *Mimarlık Dergisi*, 328: 41-46.